

AZALEARONDGANG GAF VEEL STOF TOT NAPRATEN

Op 16 augustus ll. namen meer dan 50 personen deel aan de jaarlijkse bedrijfsbezoeken bij de collega-azaleateilers. Het werd een zeer leerrijke namiddag. Op het nog jonge, maar sterk geëvolueerde azaleabedrijf van Stijn De Clercq stonden infrastructuur en omgaan met regelmatige aflevering van bloeiend product centraal. Bij collega-buxusteler Martin De Vos stonden we stil bij de automatisering.

.....
Koen Tierens, tekst en foto's

Azaleakwekerij Stijn De Clercq **Bedrijfslogistiek en 7de ruimte**

Bij de start van de rondleiding gaf Stijn aan dat hij het bedrijf van zijn vader overnam in 2001. Het voordeel daarbij was te kunnen starten met een basisinfrastructuur en heel wat ervaring. Toch is er in 13 jaar heel wat veranderd. De bedrijfsoppervlakte en dan zeker de ruimte onder plastic of glas verdubbelde tot ongeveer 4 ha en ook het aansluitende containerveld groeide sterk tot zo'n 3 ha. Daarbij stond optimalisatie van interne bedrijfslogistiek centraal. Ondanks het behoud van meerdere generaties serres, waarvan de oudste hun metalen dak pas kregen in 1979, is het bedrijf nu nagenoeg klaar voor de overstap naar robotisering. Belangrijk daarbij is het gegeven dat elke serreconstructie die bleef, of die werd bijgebouwd, dezelfde pootafstand van 6,4 meter of het dubbele ervan telt. Ook werd de voorbije jaren geïnvesteerd in de aanleg van lavavelden, al dan niet met bodemverwarming in functie van de noodzakelijke stekruimte. Stijn gaf ook toelichting bij de noodzaak van een extra vloeiendoek onder het antiworteldoek maar boven de lava laag. Dit is een ervaring uit de laatste 3 jaar waarbij gradueel werd overgeschakeld naar kleurtonende azalea's (60%). Planten die uit de 7de ruimte komen en nadien geforceerd worden, blijken immers sneller gevoelig voor drogere plekken

▲ Jong ingewortelde planten in de oudere serres

in de serre en kwaliteitsverlies op een plant kan echt niet.

Forcerie

Daarmee komen we bij een tweede aandachtspunt van deze rondgang. Stijn gaf aan dat hij in samenwerking met het PCS, 3 jaar geleden succesvol overschakelde naar het afleveren van kleurtonende azalea's. Daarbij wordt een strategie aangehouden om iedere week vanaf eind augustus tot kerstmis een partij uniform bloeiende planten aan te bieden. Samen met het PCS wordt in combinatie met de koelstap op 7° C, gekeken naar het juiste knop-

stadium. Nadien doorlopen de planten op het bedrijf de nodige forceriestappen onder belichting en dit in een nieuw serregedeelte. Deze serre werd strategisch geplaatst op een kleine afstand van de koelcellen en dicht bij de loods waar ze kunnen klaargemaakt worden voor transport. Daardoor kwam ze echter ook dicht bij de woonzone met bewoners die ongerust waren over mogelijke lichtvervuiling. Na onderhandeling besloot Stijn te investeren in extra schermdoek in het dak en de zijwanden waarbij minder dan 5% lichtverlies wordt gerealiseerd en, misschien even belangrijk, een

extra isolerende laag ontstond waardoor de stookkosten in de forcerieafdeling beduidend lager kwamen dan verwacht. Stijn én de burens zijn alvast zeer tevreden met het resultaat. Tijdens de rondwandeling op het bedrijf werd er onderling tussen de telers in woord en wederwoord met Stijn nog bij heel wat andere aspecten van de bedrijfsvoering stil gestaan. Het was een duidelijke kruisbestuiving tussen collega's waarbij op het eind van de rit nog extra info werd meegegeven vanuit AVBS in het kader van de fyto-licentie en koelvloeistofbeperkingen voor frigo's en vanuit het PCS over dienstverlening in het begeleiden van telers bij geïntegreerde gewasbescherming of het bekomen van uniform bloeiende planten.

Buxuskwekerij De Vos-Hertschap Bedrijfsstrategie

Dezelfde groep van 50 geïnteresseerden vonden op het buxusbedrijf van Martin De Vos heel wat extra inspiratie. Martin gaf aan dat het bedrijf in 1995 gestart was vanop een kale akker met een combinatie van boomkwekerijteelten waaronder buxus en coniferen in pot en in volle grond. Toen werden ook de eerste loods en een relatief kleine plasticserre gebouwd. Sinds dan was het sleutelmoment ongetwijfeld in 2003 toen de beslissing werd genomen om volledig over te schakelen naar één teelt van buxus op substraat in verschillende potmaten, maar vooral ook naar meer automatisering. Deze bedrijfsstrategie werd verder doorgetrokken door recent (2012) een nieuwe serre bij te bouwen en vooral ook de automatisering te actualiseren volgens de nieuwste beschikbare technieken. Tegelijk werd rekening gehouden met de strengere milieueisen rond verplichte opvang van drainwater en daarom investeerde het bedrijf in een volledig gescheiden wateropvang voor regenwater en drainwater waarbij dit laatste eerst een grove zandfilter passeert. Op die manier ontstond een volledig gesloten watercircuit waarbij drainwater niet meer in het oppervlaktewater terecht kan komen.

Automatisering

Martin leidde de groep door de verschillende teeltfasen die op het bedrijf plaatsvinden, te weten de stekruimte, de plaats waar het automatische verspenen plaatsvindt tot het tussenstadium in trays waarvan het plantgoed

▲ Azaleaplanten die op gezette tijdstippen uit de 7°C koelstap komen en staan te wachten op het juiste moment om ze onder belichting verder te forceren zodat 1 partij per week kan worden afgeleverd

▲ Martin De Vos geeft uitleg bij de verschillende groeistadia en werkzaamheden op het lavaveld in de nieuwe kweekserre

nadien opnieuw verpot moet worden in eindpot of in clayettes van 6 of 10 potjes. Wat daarbij opnieuw opviel is de logistiek strategische plaatsing van de verschillende ruimtes waar elk van deze activiteiten plaats vindt. Een plant of de persoon die ermee moet werken, legt van stek tot eindproduct geen meter te veel af. De machines maken het mogelijk dat het bedrijf enkel door Martin, zijn echtgenote en 2 vaste arbeidskrachten gerund wordt. Er is weliswaar aanvulling van piekmomenten met deels minder valide mensen en tijdelijke arbeidskrachten. Dit alles met de bedoeling om een zeer uniform product in grote hoeveelheden kunnen afleveren. Daarbij werd nagedacht over meerdere arbeidsbe-

sparende maatregelen die tegelijk de kwaliteit van het eindproduct verhogen. Zo is het bedrijf uitgerust met een strooimachine voor het aanbrennen van fijne schors bovenop het substraat. De nieuwe serre is uitgerust met zij- en nokgas die inwaai van onkruidzaad voorkomt. We zien op het bedrijf dan ook nauwelijks onkruid. Het onkruid dat er is, kan bovendien efficiënt en zonder kromme rug door middel van de 'gewaswagen' die over het gewas rijdt, verwijderd worden.

Er zijn twee toestellen waar misschien wel het langst over werd nagepraat. De eerste 'over de gewaswagen' waarin het bedrijf investeerde in 2003 werd tot 2012 vooral ingezet voor snoei-

sprit- en onkruidplukwerkzaamheden. In de moderne bedrijfsvoering blijkt hij echter te licht en nog te veel afhankelijk van mankracht voor het verplaatsen op het bedrijf. De nieuwe 'over de gewaswagen' die in gebruik is sinds 2012, lost volgens Martin alle gebreken op die door de ervaring met het werken van de eerste aan het licht kwamen. Door een kantelbare snoeischaar met een sterk afzuigelement en fijn afstelbare hoogteregeling wordt nu door inzet van één persoon een zeer uniform snoeiresultaat bereikt. Er is ook maar één persoon meer nodig omdat de wagen zichzelf volledig autonoom hydraulisch kan opdrukken en eenvoudig te sturen is. Tegelijk is de constructie sterk genoeg voor een grote sproeitank met een zeer efficiënte spuitboom, die zelfs in vier aparte delen kan geactiveerd worden. Zo kan de totale bedrijfsoppervlakte van 3 ha onder plastic en 1 ha buiten toch tot bijna op de plant specifiek gespoten worden in nauwelijks 2 dagen.

Het leidt ons hier te ver om bij elk deelproces van de bedrijfsvoering stil te staan. Het leidt echter geen twijfel dat iedereen na deze rondgang heel wat stof had tot bijpraten. Dit gebeurde trouwens nog in een zeer goede sfeer tijdens de traditionele barbecue van de Vlaamse Vereniging Azaleatellers op het azaleabedrijf Van Der Straeten in Zaffelare waar ook de jaarlijkse PAK-Award werd uitgereikt. ■

▲ Watercisterns voor zuivering en opvang van drainwater op de achtergrond en de strategische 'over de gewaswagen' op de voorgrond

▲ Waar het uiteindelijk om te doen is: een mooi uniform gestructureerd en groen buxusproduct klaar voor de afnemer

'PROJECT AZALEA KWALITEIT' REIKT TIENDE PAK-AWARD UIT

Op 16 augustus 2014 hadden de leden van de Vereniging van Vlaamse Azaleatellers 's avonds een gezellige en smaakvolle avond na een boeiende namiddag van bedrijfsbe-

zoeken. De traditionele barbecue ging dit jaar door op het bedrijf van Peter en Veerle Van Der Straeten.

Op deze jaarlijkse 'Dag van de Vlaamse Azaleateler', werd voor de tiende maal de 'PAK-award André Verbrugge' uitgereikt, een jubileumeditie dus. Deze award wordt gewonnen door de PAK-deelnemer die het kwaliteitscharter het best naleeft. Dit houdt o.a. de kwaliteitsnormen perfect naleven, deelnemen aan de bloeioproeven, invullen van de teeltfiche, deelnemen aan de bedrijfsbezoeken, het gebruik van PAK-stickers enz.

De winnaar in 2014 werd het bedrijf van Stijn De Clercq uit Lochristi. Het was volledig toevallig dat zijn bedrijf die namiddag bezocht werd bij de bedrijfsbezoeken. De prijs werd overhandigd door mevrouw Verbrugge, weduwe van André.

Een dikke proficiat vanwege het Kwaliteitsteam van het PAK, de adviesgroep van het PAK en alle leden. ■